2021

Grensoverschrijdend gedrag

Vinzwemvereniging Waves

Gebruiker

Vinzwemvereniging Waves

1-5-2021

Inhoudsopgave

Versie 2.0

1. ALGEMENE INLEIDING 3

1.1 Doel 3

1.2 Toepassing 3

1.3 Gebruikers 3

1.4 Voorwaarden 3

1.5 Begripsverklaring 4

1.6 Begeleidingsvraag of niet 4

1.7 Verschillende consequenties 4

2 PROCESVERLOOP 5

2.1 Inleiding 5

2.2 Gevolgen van een melding 5

3 PROCEDURE BETREFFENDE A, B, C 6

3.1 Meldplicht 6

3.2 Melding 6

3.3 Onderzoek 6

3.4 Melding bij de inspectie 6

3.5 Aangifte bij de politie 7

3.6 Advisering ten behoeve van het vermoedelijke slachtoffer 7

3.7 Advisering ten behoeve van de vermoedelijke dader 7

3.8 Advisering ten behoeve van de "Vinzwemvereniging Waves" 7

3.9 Eindevaluatie 7

3.10 Nazorg 7

3.11 Eerherstel 7

4 BIJLAGE 7

4.1 Artikel II Contactgegevens 7

4.2 Artikel III Infographic Seksuele intimidatie en misbruik (NOC-NSF) 7

4.3 Artikel IV Normatieve lijst gedrag en bijbehorende vlag 7

4.4 Artikel V Stappenplan pestsituatie 7

1. Algemene inleiding

1.1 Doel

Preventie van grensoverschrijdend gedrag ((seksuele) intimidatie, misbruik, pesten en discriminatie) van lid, trainer of anderen

We onderscheiden verschillende vormen van grensoverschrijdend gedrag.

Seksuele intimidatie of misbruik

Onder seksuele intimidatie wordt verstaan: enige vorm van overschrijdend verbaal, non-verbaal of fysiek gedrag met een seksuele connotatie (duiding), dat als doel of gevolg heeft dat de waardigheid van de persoon wordt aangetast. In het bijzonder wanneer een bedreigende, vijandige, beledigende, vernederende of kwetsende situatie wordt gecreëerd.

Pesten

Pesten betreft alle vormen van intimiderend gedrag met een structureel of herhalend karakter. Daarbij proberen één of meerdere personen een ander fysiek, verbaal of psychologisch schade toe te brengen. De andere persoon kan zich niet verdedigen tegen dit gedrag. Pestgedrag kan zowel heel duidelijk als heel subtiel zijn.

Intimidatie en machtsmisbruik

Macht is het vermogen om anderen te sturen in hun gedrag op zo'n manier dat het vooral de misbruiker beter uitkomt. Of: het vermogen om anderen dingen te laten doen die ze eigenlijk niet willen doen. In dit soort gevallen spreken we van machtsmisbruik.
Intimidatie is iemands gedrag beïnvloeden door diegene angst aan te jagen. Intimidatie wordt uitgeoefend door iemand in een machtspositie, richting iemand die minder of geen macht heeft.

Discriminatie

Discriminatie is het ongelijk behandelen en achterstellen van mensen op basis van kenmerken die er niet toe doen en is in Nederland bij wet verboden en strafbaar volgens artikel 1 van de Grondwet. De Nederlandse wet beschrijft elf discriminatiegronden: leeftijd, seksuele gerichtheid, godsdienst en levensovertuiging, etniciteit, geslacht (gender), nationaliteit, handicap of chronische ziekte, politieke overtuiging, burgerlijke staat, soort contract en arbeidsduur.
Vaak is discriminatie of uitsluiting niet expliciet en is het bijna onderdeel geworden van alledaagse omgangsvormen. Dat maakt dat we het niet meer als zodanig herkennen en erkennen in de sport.

1.2 Toepassing

De procedure wordt toegepast in die situatie dat een vermoeden bestaat van of dat aangetoond is dat er sprake is van grensoverschrijdend gedrag van lid, trainer of andere betrokkenen.

1.3 Gebruikers

- Vertrouwenscontactpersonen.
- Bestuur.
- Alle betrokkenen van “Vinzwemvereniging Waves”.

1.4 Voorwaarden

De gebruikers zijn verplicht tot geheimhouding.
De vertrouwenscontactpersoon is bereikbaar, beschikbaar en deskundig.

1.5 Begripsverklaring

- **Vertrouwenscontactpersoon**: persoon die in eerste instantie de melding zorgvuldig weegt en meedenkt met de melder over de verdere te nemen stappen. Dit is een persoon die de organisatie goed kent. De vertrouwenscontactpersoon heeft als een 'spin in het web' met alle betrokkenen contact. *Contactgegevens zie bijlage 1*
- **NOC-NSF:** Nederlands Olympisch Comité- Nederlandse SportFederatie waar de vertrouwenscontactpersoon contact mee opneemt indien nodig.NOC*NSF heeft een structuur opgezet om seksuele intimidatie in de sport te voorkomen en waar nodig hulp te kunnen bieden. Hier kun je terecht voor eerste opvang, vragen en advies aangaande seksuele intimidatie in de sport. *Contactgegevens zie bijlage 1*
- **Lid**: een zwemmer ingeschreven bij "Vinzwemvereniging Waves".
- **Trainer**: een vrijwilliger die trainingen uitvoert binnen "Vinzwemvereniging Waves"
- **Vrijwilliger:** een persoon die vrijwillig ondersteunende activiteiten uitvoert binnen "Vinzwemvereniging Waves".
- **Bestuur**: het zittende bestuur van "Vinzwemvereniging Waves" . *Contactgegevens zie bijlage 1*
- **Meldteam:** vertrouwenscontactpersoon en twee leden van het bestuur.

1.6 Begeleidingsvraag of niet

Om te beoordelen of er sprake is van een begeleidingsvraag wordt er gebruik gemaakt van het vlaggensysteem van Movisie.
Zie bijlage 3 voor meer informatie over dit vlaggensysteem.

1.7 Verschillende consequenties

- Niet alle vormen van grensoverschrijdend gedrag hebben dezelfde consequentie. Vanuit drie verschillende gezichtspunten kan men naar deze problematiek kijken:
- Die zaken die door de maatschappij veroordeeld worden als strafbaar feit en waar strafrechtelijke vervolging op volgt. (Wetboek van strafboek).
- Daarnaast is er de civiel rechtelijke kant, waarbij de ene burger de andere schade toebrengt (een onrechtmatige daad pleegt). Hierbij kan de ene burger van de andere schadevergoeding eisen.
- Tenslotte heeft "Vinzwemvereniging Waves" een gedragscode, het beleid rond bejegening, zoals we dat met elkaar afspreken en hebben afgesproken. Welke toenadering is wenselijk, welk gedrag valt buiten onze normale omgangsvormen?

2 Procesverloop

2.1 Inleiding

Grensoverschrijdend gedrag kan op verschillende manieren gebeuren:

A. Grensoverschrijdend gedrag tussen leden onderling.
B. Grensoverschrijdend gedrag van een lid door een trainer/vrijwilliger en vise versa.
C. Grensoverschrijdend gedrag van een lid door een andere betrokkenen.

Indien het vermoeden bestaat dat er sprake is van grensoverschrijdend gedrag wordt melding gedaan volgens onderstaande procedure.
Ook indien er een vermoeden bestaat van grensoverschrijdend gedrag wordt onderstaande procedure gevolgd.

2.2 Gevolgen van een melding

Het melden van grensoverschrijdend gedrag moet tot gevolg hebben dat:

- Er een zorgvuldige bescherming en begeleiding van het vermoedelijke slachtoffer plaatsvindt.
- Herhaling wordt voorkomen.
- Een zorgvuldige bejegening van de vermoedelijke dader plaatsvindt.
- Er een adequate procesgang is, ter voorbereiding op eventuele te nemen juridische stappen.
- Voorkomen wordt dat er sprake is van een onterechte beschuldiging.
- Alle betrokkenen zorgvuldig worden ingelicht.

3 Procedure betreffende A, B, C

3.1 Meldplicht

Alle trainers, vrijwilligers en andere betrokkenen van “Vinzwemvereniging Waves” zijn tot melding verplicht in geval van vermoedens, spontane onthulling, signalen en/of feitelijk geconstateerd grensoverschrijdend gedrag.

3.2 Melding

De melder:

- Doet melding aan het bestuur en/of vertrouwenscontactpersoon grensoverschrijdend gedrag.
- Vraagt zo ondersteuning van de vertrouwenscontactpersoon.
- Neemt gedurende het onderzoek geheimhouding in acht.

De vertrouwenscontactpersoon:

- Is verantwoordelijk voor de inhoudelijke kant van de melding.
- Indien het bestuur nog niet op de hoogte is wordt melding gemaakt bij het bestuur.
- Coördineert het proces en verzorgt hiermee de procedurele kant van de afhandeling van de melding indien nodig met gebruik van bijlage 2, 3 en 4 als leidraad.
- Overlegt desgewenst met de vertrouwenspersoon binnen het NOB en/ of NOC-NSF.

Het bestuur:

- Maakt de melding op en stelt twee bestuursleden (bij voorkeur een man en een vrouw) aan.
- Deze twee personen coördineren het probleem en zorgen voor de verdere communicatie.
- Het bestuur zal een vergadering inlassen.
- Het bestuur houdt een logboek bij van alle gebeurtenissen.

Het meldteam grensoverschrijdend gedrag:

- Isoleert het probleem door een voorlopige zwijgplicht op te leggen aan het bestuur, de melder en eventuele andere(n) die op de hoogte zijn ten opzichte van derden. Een voorlopige zwijgplicht is nodig zodat er niet meer personen bij een zaak worden betrokken dan voor een zorgvuldige behandeling noodzakelijk is. Er moet worden voorkomen dat geruchten ontstaan en iemand al bij voorbaat als schuldig wordt bestempeld.
  De zwijgplicht is ook belangrijk om ervoor te zorgen dat een eventuele strafrechtelijke procedure niet wordt belemmerd.
- Gaat na of er direct bestuurlijke maatregelen genomen moeten worden om de veiligheid binnen “Vinzwemvereniging Waves” te herstellen door contact op te nemen met de vertrouwenscontactpersoon van het NOB en/of NOC-NSF. Hierbij wordt gelet op de hiervoor geldende procedure ten aanzien van hoor en wederhoor.
- Wanneer de melder een melding heeft ingediend bij het bestuur dan wel vertrouwenscontactpersoon, wordt contact gehouden met de melder en andere betrokkenen tot het proces bij het NOB en/of NOC-NSF is afgerond.
- Aan de hand van de uitkomst van de melding wordt nagegaan wat er nodig is om de veilige sportomgeving weer te herstellen.

Vanaf hier wordt de procedure overgenomen door het NOB en/of NOC-NSF.

3.3 Onderzoek

Door NOC-NSF

3.4 Melding bij de inspectie

Door NOC-NSF

3.5 Aangifte bij de politie
Door NOC-NSF

3.6 Advisering ten behoeve van het vermoedelijke slachtoffer
Door NOC-NSF

3.7 Advisering ten behoeve van de vermoedelijke dader
Door NOC-NSF

3.8 Advisering ten behoeve van de “Vinzwemvereniging Waves”
Door NOC-NSF

3.9 Eindevaluatie
Het meldteam grensoverschrijdend gedrag:

- Evalueert de procedure na afronding.

Het gehele bestuur:

- Evalueert de procedure na afronding.
- Trainers & vrijwilligers:
- Evalueren de procedure na afronding.

3.10 Nazorg
Het bestuur:

- Overlegt over de eventuele begeleidingsvragen van zowel het (vermoedelijke) slachtoffer als de (vermoedelijke) dader.

3.11 Eerherstel
Het bestuur:

- Zorgt zo nodig voor eerherstel indien er geen strafbaar feit is gepleegd.

4 Bijlage
4.1 Artikel II Contactgegevens

4.2 Artikel III Infographic Seksuele intimidatie en misbruik (NOC-NSF)

4.3 Artikel IV Normatieve lijst gedrag en bijbehorende vlag

4.4 Artikel V Stappenplan pestsituatie

Protocol Wijziging

Versie	Datum	Wijziging
1.0	5-04-2022	Nieuw
2.0	24-03-2024	Inhoudelijk aangepast gericht op grensoverschrijdend gedrag ((seksuele) intimidatie, misbruik, pesten en discriminatie)

Artikel I. Bijlage 1 “Contactgegevens”

Vertrouwenscontactpersoon
Naam: J.A. Mulder (Hans)
Mail: hansmulder03@gmail.com
Tel.: 06-53319625

Naam: A. Dam Arts (Annemarie)
Tel:06-22708714

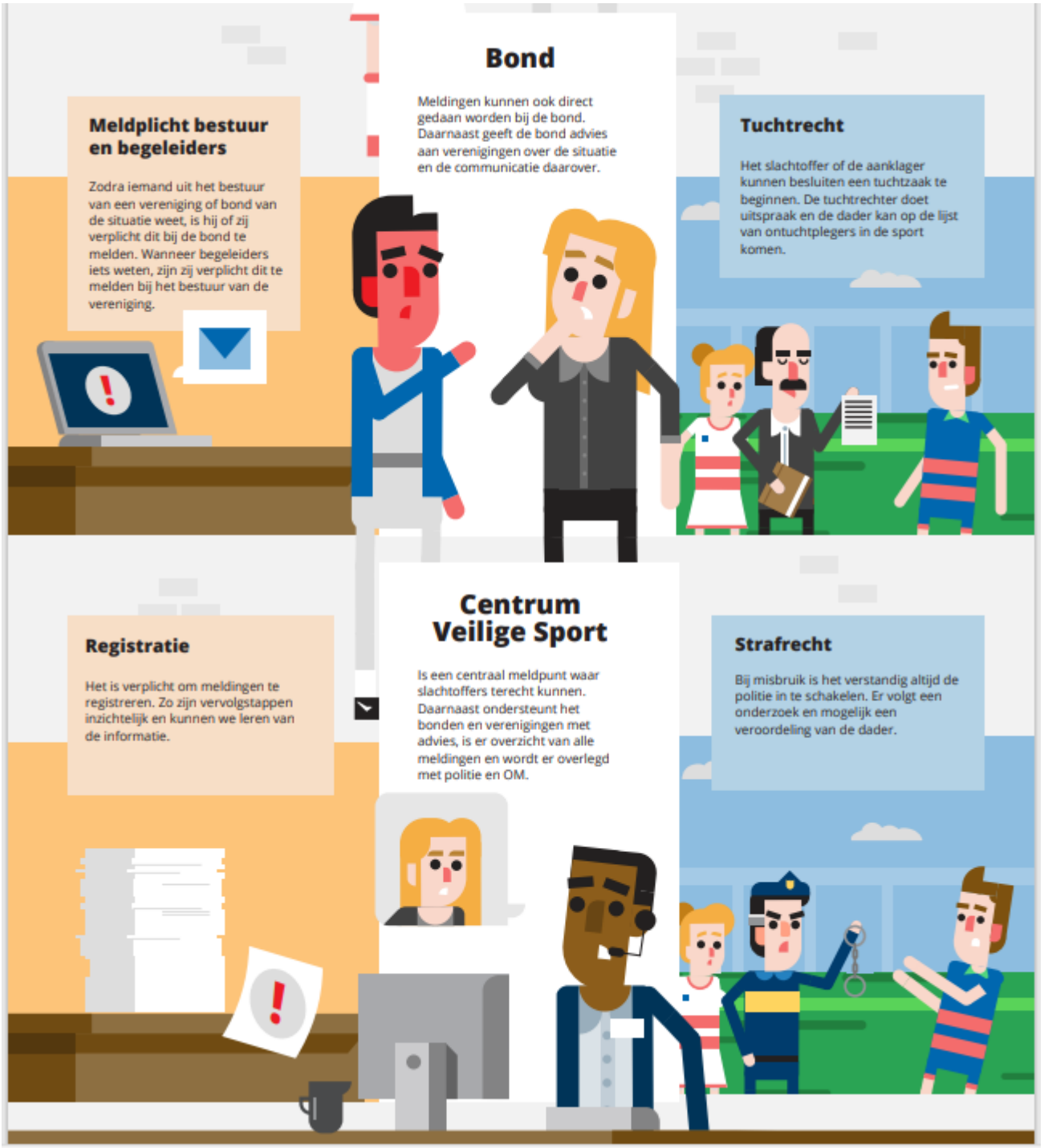
Bestuur
Naam: E de Munck (voorzitter)
Tel: 06-11157022

Het NOC-NSF
Meldteam “Vinzwemvereniging Waves” neemt contact op met de NOC*NSF vertrouwenscontactpersoon, niet de melder !
Tel. Vertrouwenspunt Sport: 0900-2025590 (altijd bereikbaar)
Adres: NOC*NSF, Papendallaan 60, 6816 VD Arnhem

Vinzwemvereniging Waves

Artikel II. Bijlage 2 Infographic Seksuele intimidatie en misbruik (NOC-NSF)

Bond
Meldingen kunnen ook direct gedaan worden bij de bond. Daarnaast geeft de bond advies aan verenigingen over de situatie en de communicatie daarover.
Meldplicht bestuur en begeleiders
Zodra iemand uit het bestuur van een vereniging of bond van de situatie weet, is hij of zij verplicht dit bij de bond te melden. Wanneer begeleiders iets weten, zijn zij verplicht dit te melden bij het bestuur van de vereniging.
Tuchtrecht
Het slachtoffer of de aanklager kunnen besluiten een tuchtzaak te beginnen. De tuchtrechter doet uitspraak en de dader kan op de lijst van ontuchtplegers in de sport komen.
Centrum Veilige Sport
Is een centraal meldpunt waar slachtoffers terecht kunnen. Daarnaast ondersteunt het bonden en verenigingen met advies, is er overzicht van alle meldingen en wordt er overlegd met politie en OM.
Registratie
Het is verplicht om meldingen te registreren. Zo zijn vervolgstappen inzichtelijk en kunnen we leren van de informatie.
Strafrecht
Bij misbruik is het verstandig altijd de politie in te schakelen. Er volgt een onderzoek en mogelijk een veroordeling van de dader.

Zo zorgen we dat de situatie stopt, het slachtoffer hulp krijgt, de dader wordt aangepakt en we er van leren. Samen werken we aan veilige sport.
Help mee en kom in actie!
NOC*NSF

Vinzwemvereniging Waves

Artikel III. Bijlage 2 “Normatieve lijst gedrag en bijbehorende vlag”.

Seksueel (grensoverschrijdend) gedrag

Criterium	Groene vlag	Gele vlag	Rode vlag	Zwarte vlag
wederzijdse toestemming	duidelijke wederzijdse toestemming (alle partijen beleven er plezier aan)	onduidelijke wederzijdse toestemming	eenmalig gebrek aan wederzijdse toestemming	herhaaldelijk gebrek aan wederzijdse toestemming
vrijwilligheid	vrijwillig (afwezigheid van dwang)	eenmalig gebruik van manipulatie, chantage, machtspositie	eenmalig gebruik van manipulatie, chantage, machtspositie	herhaaldelijk gebruik van manipulatie, chantage, macht(spositie), agressie, geweld of ermee dreigen
gelijkwaardigheid	evenwaardige partners	lichte ongelijkwaardigheid in maturiteit, leeftijd, intelligentie,…	eenmalige grotere ongelijkwaardigheid in maturiteit, leeftijd, intelligentie,…	herhaaldelijke grote ongelijkwaardigheid in maturiteit, leeftijd, intelligentie,…
leeftijds- en ontwikkelings-adequaat	Onderzoek toont aan dat het gedrag leeftijds- en ontwikkelingsadequaat is	gedrag van iets jongere of iets oudere kinderen of jongeren	gedrag van kinderen of jongeren met groter leeftijdsverschil	gedrag van kinderen of jongeren met groot leeftijdsverschil

Criterium	Groene vlag	Gele vlag	Rode vlag	Zwarte vlag
contextadequaat	gedrag stoort niemand, de privacy wordt gerespecteerd	gezien de context is het eenmalige gedrag licht aanstootgevend (onbeleefd)	gedrag is erger aanstootgevend (kwetsend of beledigend) en helemaal niet meer aangepast aan de context	het herhaaldelijk gedrag is zwaar aanstootgevend (shockerend) – openbare zedenschennis
zelfrespect	zelfrespect is voldoende (er is respect voor de persoonlijke integriteit)	gedrag kan zelfbeschadigend zijn	gedrag heeft fysieke, emotionele of psychologische schade als gevolg	gedrag heeft zware fysieke, emotionele of psychologische schade als gevolg

Sectie 3.01 Verschillende categorieën kinderen met hun gedrag

Categorie	Groene vlag Leeftijd en ontwikkelingsadequaat gedrag	Gele vlag	Rode vlag	Zwarte vlag
(a) Kinderen 6 tot 11Jaar	Vertonen van openlijk uitdagend en verleidelijk gedrag tegenover volwassenen. Bij vertrouwde mensen op schoot klimmen en aanhalig zijn.	Uitdagend en verleidelijk gedrag tegenover volwassenen (lolita); flirtend praten. Anderen storen met seksueel expliciet gedrag (bijvoorbeeld ritmisch stimuleren, lichaam tegen mensen of meubels wrijven).	Verlagen of vernederen van zichzelf of anderen met seksuele thema's (bv. kledij die zicht toelaat op borsten en geslacht tentoon spreidt).	
	Schaamtegevoel i.v.m. het zich ontkleden ontwikkelt zich verder. Kinderen worden introverter en preutser (deur van de badkamer of toilet op slot).	Opzettelijk ontbloten en toekeren van het eigen achterwerk (mooning).		
	Kinderen worden vooral gedreven door nieuwsgierigheid en het verlangen naar kennis. Het kind wil zien wat het eigenlijk niet mag zien, juist omdat het verboden is.	Eenmalig gluren, bijvoorbeeld in toiletten en doucheruimtes.	Herhaaldelijk gluren, bijvoorbeeld in toiletten en doucheruimtes.	

Categorie	Groene vlag Leeftijd en ontwikkelingsadequaat gedrag	Gele vlag	Rode vlag	Zwarte vlag
(b) Kinderen 6 tot 11Jaar	In kindertekeningen verschijnen vaker geslachtsorganen.	Eenmalig tekeningen over gewelddadige seksuele handelingen maken (ook verkrachting).	Herhaaldelijk tekeningen over gewelddadige seksuele handelingen maken (ook verkrachting).	
	Verzinnen van seksueel getinte mopjes of vertellen aan elkaar dat seks vies is. Rijmpjes met seksuele woorden fluisteren.	Eenmalige seksuele schuttingtaal (goor), geluiden, tekeningen (onzedelijkheden). Eenmalig seksueel plagen.	Herhaaldelijk seksuele schuttingtaal (goor), geluiden, tekeningen (onzedelijkheden). Herhaaldelijke seksuele pesterijen.	
	Heel wat seksuele informatie wordt verworven via de vriendengroep van het eigen geslacht. Baby'tjes komen niet langer uit de bloemkolen. Ze kennen en begrijpen het voortplantingsverhaal.	Eenmalig seksueel gore gesprekken met leeftijdgenoten (online en in real life).	Herhaaldelijk seksueel gore gesprekken met leeftijdgenoten (online en in real life). Eenmalig seksueel expliciete en/of gore gesprekken met (groot) leeftijdsverschil (online en in real life).	Herhaaldelijk seksueel expliciete en/of gore gesprekken met (groot) leeftijdsverschil (online en in real life).

Categorie	Groene vlag Leeftijd en ontwikkelingsadequaat gedrag	Gele vlag	Rode vlag	Zwarte vlag
(c) Kinderen 6 tot 11Jaar	Er zijn duidelijke ideeën over welk gedrag typisch bij jongetjes of bij meisjes hoort.			
	Tal van seksuele activiteiten met bekenden rond 6- of 7-jarige leeftijd komen neer op experimenteren of inspecteren. Dit is nuttig om kennis op te doen en een gevoel van veiligheid op seksueel gebied te ontwikkelen.	Eenmalige seksuele opwinding door het vertonen van geslachtsdelen aan onbekenden, bijvoorbeeld bevrediging in het openbaar of voor de webcam.	Herhaaldelijke seksuele opwinding door het vertonen van geslachtsdelen aan onbekenden, bijvoorbeeld bevrediging in het openbaar of voor de webcam.	
	Kinderen – vooral tussen 7 en 8 jaar – tonen graag hun eigen geslachtsdelen en willen ook die van andere kinderen zien. Ze bekijken ze en willen weten hoe ze functioneren: ze raken ze aan, inspecteren ze en spelen ermee. Spelletjes met kinderen van het eigen geslacht hebben een ander karakter dan met kinderen van het andere geslacht.	Eenmalig proberen anderen uit te kleden zonder diens toestemming.	Herhaaldelijk proberen anderen uit te kleden zonder diens toestemming.	
	Aangaan van gehechtheidbanden met personen buiten het gezin.	Onbekenden knuffelen.		

Categorie	Groene vlag Leeftijd en ontwikkelingsadequaat gedrag	Gele vlag	Rode vlag	Zwarte vlag
(d) Kinderen 6 tot 11Jaar	Vanaf circa 8 jaar bewustwording van zichzelf als seksueel persoon en van de andere als een mogelijke affectieve en seksuele partner. Het verschil tussen knuffelen, vrijen en verliefdheid wordt duidelijk. Emoties die bij stoeien en knuffelen horen, omschrijven kinderen als iets dat aan de buitenkant van het lichaam gebeurt en emoties die bij verliefdheid horen als iets dat zich in het lichaam afspeelt.			
	Het kind kan door te zeggen dat het verliefd is heel verlegen worden. Verliefdheden kunnen heftige gevoelens teweegbrengen, zonder dat daar seksuele gevoelens aan gekoppeld hoeven te worden. De verliefdheid wordt de belangrijkste uitingsvorm van intimiteit. Dit kan op een leeftijdgenoot zijn, maar ook op een volwassene.			

Categorie	Groene vlag Leeftijd en ontwikkelingsadequaat gedrag	Gele vlag	Rode vlag	Zwarte vlag
(e) Kinderen 6 tot 11Jaar	Naarmate het kind ouder wordt, is er meer sprake van lichamelijk contact gekoppeld aan verliefd zijn: de eerste voorzichtige aanraking (tegen elkaar aanzitten, handje geven, arm om elkaar heen) geeft een heel spannend gevoel. Bijna alle kinderen tussen 10 en 12 zeggen wel eens verliefd te zijn geweest, waarbij in 50% van de gevallen ook gezoend wordt.	Tong in andermans mond steken tijdens het kussen.	Eenmalig aanraken met mond van geslachtsdelen van kinderen en volwassenen (oraal contact).	Herhaaldelijk aanraken met mond van geslachtsdelen van kinderen en volwassenen (oraal contact).
	De eerste verkenning van de seksuele voorkeur begint op circa 8 tot 10-jarige leeftijd.			
	Anderzijds lijkt het of er geen interesse meer bestaat voor seksualiteit. Kinderen stellen minder vragen, tonen minder openlijk belangstelling voor elkaars lichaam. Toch veel experimenteren met seks en lichaam en een geleidelijke bewustwording van allerlei – soms seksueel getinte – verlangens. Het openlijk aanraken en strelen van de eigen geslachtsorganen en seksuele spelletjes met andere kinderen gebeurt minder openbaar. Deze spelletjes gebeuren zowel met kinderen van het eigen als van het andere geslacht: elkaars genitaliën bekijken of betasten, ‘vrijen’, of ‘vrijen nadoen’. Spelletje jongens- of meisjespakkertje.		Eenmalig onder (groeps)druk dwingen om mee te doen aan seksspelletjes of seksueel getint contact afdwingen met gebruik van macht, druk, autoriteit, chantage en manipulatie.	Herhaaldelijk onder (groeps)druk dwingen om mee te doen aan seksspelletjes of seksueel getint contact afdwingen met gebruik van macht, druk, autoriteit, chantage, manipulatie, geweld en agressie (bijvoorbeeld met een mes).

Categorie	Groene vlag Leeftijd en ontwikkelingsadequaat gedrag	Gele vlag	Rode vlag	Zwarte vlag
(f) Kinderen 6 tot 11Jaar	Masturbatie neemt vanaf 8 jaar en vooral bij jongens toe. Dit kan ook groepsgewijs gebeuren.			
	Ongeveer 50% van de jongens heeft rond het 10de levensjaar seksueel georiënteerde spelletjes met andere jongens. Ze laten elkaar hun geslachtsorganen zien of aanraken. Een derde van de jongens heeft seksueel getint spel met meisjes van dezelfde leeftijd. Een derde van de meisjes heeft seksueel spel met andere meisjes. In contacten tussen meisjes worden soms voorwerpen in de vagina gebracht (18% tussen 10 en 12 jaar). Tegen het einde van de kindertijd komen deze spelletjes minder vaak voor.		Voorwerpen in vagina/anus stoppen.	De andere(n) pijn doen tijdens het seksuele spel. (Poging tot) geslachtsgemeenschap met leeftijdgenoten/jonger kind. (Poging tot) anaal seksueel contact met leeftijdgenoten/jonger kind.

Categorie	Groene vlag Leeftijd en ontwikkelingsadequaat gedrag	Gele vlag	Rode vlag	Zwarte vlag
(g) Kinderen 6 tot 11Jaar	Vanaf 10 jaar tot aan de puberteit gaat 30 tot 40% van de jongens en 18 tot 30% van de meisjes masturberen. Masturberen is het zich bewust worden dat seksualiteit een functie krijgt in sociale situaties (met en via anderen; dit kan ook groepsgewijs). De inhoud van de fantasieën wordt erotisch en raakt hoe langer hoe meer gericht op mogelijke partners. Kinderen ontwikkelen een seksuele trots. Ze richten een deel van hun seksuele verlangens op zichzelf: ze waarderen de eigen geslachtsdelen, laten die aan een leeftijdgenoot zien als die het goedvindt, leren genieten van het zichzelf genot verschaffen. Vanaf 9 à 10 jaar scheppen ze op over echte, ietwat 'opgeblazen' of denkbeeldige seksuele hoogstandjes.	Anderen storen met: - opvallend veel bezig zijn met masturbatie, wederzijdse masturbatie of groepsmasturbatie; - seksueel expliciet gedrag met leeftijdgenoten.		
	Praten over seks; samen naar seksuele plaatjes kijken. De belangstelling voor volwassenen seksualiteit neemt op het einde van de kindertijd toe, waardoor het voorkomt dat kinderen tussen 10 en 13 in groepjes een erotische video bekijken of samen erotische tijdschriften bekijken. Ze concentreren zich op een gedetailleerde kennis van het lichaam en de geslachtsdelen (in hun fantasie staat een persoonlijk seksueel contact op het punt te gebeuren).	Naar sekslijnen bellen.	Opvallend veel bezig zijn met seks (bijvoorbeeld met porno op het internet). Vragen seksueel getinte tv-programma's te zien.	

Categorie	Groene vlag Leeftijd en ontwikkelingsadequaat gedrag	Gele vlag	Rode vlag	Zwarte vlag
	Seksuele activiteit: zoenen, tongzoenen, strelen.			

Categorie	Groene vlag Leeftijd en ontwikkelingsadequaat gedrag	Gele vlag	Rode vlag	Zwarte vlag
(h) Kinderen 12 tot 14Jaar	Het begin van de puberteit. Er vinden verschillende veranderingen in het lichaam plaats. De aandacht voor het eigen lichaam en dat van de andere neemt toe. Veel jongeren maken zich zorgen over de veranderingen van hun lichaam. Ze voelen zich onzeker en vragen zich af of ze wel aantrekkelijk en 'normaal' zijn.	Uitdagend en verleidelijk gedrag tegenover volwassenen (lolita).	Verlagen of vernederen van zichzelf of anderen met seksuele thema's (bv. kledij die zicht toelaat op borsten en geslacht).	
	80% van de jongens en 77% van de meisjes hebben rond deze leeftijd gevoelens van seksuele opwinding en aantrekking en de eerste seksuele fantasieën worden ervaren: jongens op gemiddeld 11,6 jaar en meisjes op gemiddeld 13,3 jaar. De oorzaak van de eerste seksuele opwinding voor meisjes is meestal lichamelijk contact, voor jongens meestal visuele stimuli (bijvoorbeeld erotische plaatjes of het zien van een aantrekkelijk iemand).	Eenmalig gluren, bijvoorbeeld in toiletten en doucheruimtes.	Herhaaldelijk gluren, bijvoorbeeld in toiletten en doucheruimtes.	Bewust toekijken bij een verkrachting of groepsverkrachting.

Categorie	Groene vlag Leeftijd en ontwikkelingsadequaat gedrag	Gele vlag	Rode vlag	Zwarte vlag
Kinderen 12 tot 14Jaar	Grotere seksuele nieuwsgierigheid en interesse voor het andere geslacht. Tieners bouwen wel een dubbelzinnige houding op tegenover seksualiteit. Aan de ene kant zijn tieners enorm geïnteresseerd in seksualiteit, aan de andere kant schamen zij zich en zijn ze gesloten over het onderwerp. Seksualiteit wordt iets voor in de persoonlijke sfeer: de contacten met de andere sekse worden persoonlijker en individueler. Optrekken met leeftijdgenoten van het eigen geslacht groeit meer en meer uit tot een gemengde vriendengroep.		Proberen anderen uit te kleden zonder toestemming.	
	De puberteit is een periode van innerlijke onzekerheden. Door seksueel (soms expliciete) conversaties met leeftijdgenoten (online en in real life) zoeken tieners antwoorden op hun (psychologische, seksuele,…) vragen.		Seksueel expliciete gesprekken met jongere kinderen.	

Categorie	Groene vlag Leeftijd en ontwikkelingsadequaat gedrag	Gele vlag	Rode vlag	Zwarte vlag
(i) Kinderen 12 tot 14Jaar	Homoseksuele gevoelens zijn zeer algemeen in de puberteit bij zowel jongens als meisjes – vooral vanwege de wankele seksuele identiteit. Allerlei interpersoonlijke situaties kunnen seksueel gevoel oproepen. Uit onderzoek blijkt dat 20 tot 40% van de pubers wel eens iets homoseksueels gedaan hebben: zoenen, strelen en een kleiner percentage (vooral jongens) hebben samen of in groep gemasturbeerd.			
	Interesse in erotica.	Grote interesse in porno.	Interesse en in beslag genomen worden door agressieve porno, seksuele agressieve gedachten en thema's.	Interesse in kinderporno. Het maken en/of verspreiden van kinderporno.

Categorie	Groene vlag Leeftijd en ontwikkelingsadequaat gedrag	Gele vlag	Rode vlag	Zwarte vlag
(j) Kinderen 12 tot 14Jaar	Seksuele grapjes die niet aanstootgevend zijn.	Eenmalige seksuele plagerijen, bijvoorbeeld seksuele opmerkingen over lichaamsdelen, uiterlijk of kleding: obsceniteiten. Opzettelijk ontbloten en toekeren van het eigen achterwerk (mooning).	Herhaaldelijke seksuele pesterijen: voortdurend iemand uitmaken voor bijvoorbeeld hoer of homo, seksuele opmerkingen over lichaamsdelen, uiterlijk of kleding; obsceniteiten. Herhaaldelijk onzedelijke telefoons, voyeurisme, seksuele opwinding door het vertonen van geslachtsdelen aan onbekenden (bijvoorbeeld masturberen in het openbaar of voor de webcam) of door lichamelijk contact met onbekenden.	Ongevraagd naaktfoto's van iemand maken en/of verspreiden.

Categorie	Groene vlag Leeftijd en ontwikkelingsadequaat gedrag	Gele vlag	Rode vlag	Zwarte vlag
		Eenmalig onzedelijke telefoons, voyeurisme, seksuele opwinding door het vertonen van geslachtsdelen aan onbekenden (bijvoorbeeld masturberen in het openbaar of voor de webcam) of door lichamelijk contact met onbekenden. Eenmalig seksueel gore taal, geluiden, tekeningen (onzedelijkheden), seksuele graffiti (ernstig of schokkend).	Herhaaldelijk seksueel gore taal, geluiden, tekeningen (onzedelijkheden), seksuele graffiti (ernstig en schokkend).	

Categorie	Groene vlag Leeftijd en ontwikkelingsadequaat gedrag	Gele vlag	Rode vlag	Zwarte vlag
(k) Kinderen 12 tot 14Jaar	Er wordt een verband gelegd tussen seksueel gedrag en orgasme. In de categorie tieners masturbeert circa 68% van de jongens en 31% van de meisjes.	Opvallend veel bezig zijn met seks (ook masturbatie).	Eenmalig onder (groeps)druk dwingen om mee te doen aan seksspelletjes of seksueel getint contact afdwingen met gebruik van macht, druk, autoriteit, chantage, drugs en manipulatie.	Herhaaldelijk onder (groeps)druk dwingen om mee te doen aan seksspelletjes of seksueel getint contact afdwingen met gebruik van macht, druk, autoriteit, chantage, manipulatie, geweld en agressie (bijvoorbeeld met een mes).
	(Wederzijdse) masturbatie. Gezamenlijke masturbatie schept positieve gevoelens en affectieve banden die de preadolescent aan de andere bindt. De vriendschapsbanden vergroten erdoor en de jongeren ervaren voor het eerst een echt seksueel partnership, namelijk het schenken van tederheid en genot, rekening houdend met de behoeften van de ander.			

Categorie	Groene vlag Leeftijd en ontwikkelingsadequaat gedrag	Gele vlag	Rode vlag	Zwarte vlag
(l) Kinderen 12 tot 14Jaar	Ervaring met seksueel gedrag: 50% heeft ervaring met tongzoenen, 25% met oppervlakkig vrijen en aanraken, voelen en strelen, 7% heeft ervaring met orale seks.	Promiscue gedrag (verschillende seksuele partners tegelijk hebben). Seksueel uitdagende kledij en gedrag (sletjes).	Aan anderen vragen seksuele handelingen te doen of betasten zonder toestemming. Seksueel expliciete bedreigingen (ook schriftelijk). Dwangmatige masturbatie (chronisch of openbaar) zonder er plezier aan te beleven. Anaal en oraal contact. Voorwerpen in vagina en anus inbrengen.	De andere(n) seksueel pijn doen tijdens het seksuele spel. Genitale verwondingen veroorzaken bij zichzelf en bij anderen. Seksueel contact met dieren.

Categorie	Groene vlag Leeftijd en ontwikkelingsadequaat gedrag	Gele vlag	Rode vlag	Zwarte vlag
(m) Kinderen 12 tot 14Jaar	Uit een studie blijkt dat 8% van de 13-jarige jongens en 4% van de 13-jarige meisjes al ervaring heeft met geslachtsgemeenschap. Uit een andere studie blijkt dat 22% van 14-jarige scholieren ervaring heeft met geslachtsgemeenschap.	Geslachtsgemeenschap		Geslachtsgemeenschap, anaal contact en andere seksuele handelingen met significant niet gelijkwaardige partner (bijvoorbeeld met jongere kinderen). Vriend(in) manipuleren of dwingen om zich te prostitueren (loverboys).

Categorie	Groene vlag Leeftijd en ontwikkelingsadequaat gedrag	Gele vlag	Rode vlag	Zwarte vlag
(n) Kinderen 12 tot 14Jaar	Flirten op het internet en over seks chatten met leeftijdgenoten (uit Nederlands onderzoek blijkt dat een overgrote meerderheid van de actief internettende jongens (12 – 25 jaar) het afgelopen half jaar wel eens geflirt heeft op het net: 82% van de jongens en 73% van de meisjes. Verder blijkt uit dit onderzoek dat 10% van de jongens en 5% van de meisjes het afgelopen jaar seks had gehad op of via het internet, 57% van de jongens en 42% van de meisjes heeft in het afgelopen jaar een afspraakje 'in real life' gehad met iemand die ze op internet hadden ontmoet. Wanneer jongeren iets seksueels doen voor de webcam, doen ze dit over het algemeen omdat ze het zelf leuk, spannend of opwindend vinden. Toch zijn er grote verschillen tussen jongens en meisjes: 62% van de meisjes vindt het niet leuk om een seksueel getinte vraag te krijgen, tegenover 13% van de jongens. 83% van de meisjes die wel eens een verzoek krijgen om seksuele handelingen te verrichten voor de webcam vinden dit vervelend, tegenover 28% van de jongens.	Cyberseks met een onbekende hebben (via webcam). Een afspraak om seks te hebben 'in real life' met iemand op internet ontmoet.	Seksueel contact in ruil voor een beloning (bijvoorbeeld een breezer). Seksueel expliciete bedreigingen (ook schriftelijk en online). Cyberseksessie ongevraagd opnemen.	Zich prostitueren. Een prostituee bezoeken. Cyberseksessie ongevraagd verspreiden.

Bron:

- Frans, E., Franck, T. & Janssens, K.(2010) *Vlaggensysteem: praten met kinderen en jongeren over seks en seksueel grensoverschrijdend gedrag,* Garant, Antwerpen-Apeldoorn

Artikel IV. Bijlage 3 Stappenplan Pestsituatie

Wanneer op jouw vereniging mogelijk sprake is van een pestsituatie, is het van belang om hier direct en adequaat op te handelen. Ondanks dat elke pestsituatie anders is en je die anders kan aanpakken, biedt het onderstaande stappenplan houvast wanneer je er niet uit komt of twijfelt of je overal aan hebt gedacht.

Stap 1 Vaststellen of de gepeste heeft geprobeerd en/of in staat is het samen met de pester op te lossen. Heeft de gepeste zijn verhaal kunnen doen? Bijvoorbeeld bij de Vertrouwenscontactpersoon? Wat heeft de gepeste nodig?

Stap 2 Op het moment dat de gepeste er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt), is het belangrijk om actief te gaan ondersteunen door de trainer / coach / bestuur. Neem het verhaal serieus.

Stap3
De trainer / coach / bestuur brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderinggesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken.
Contact zoeken met de ouders van de partijen nadat de kinderen daarover ingelicht te hebben.
Eventueel een gesprek voeren met het hele team. Als trainer / coach / bestuurder kun je het onderwerp pesten aan de orde brengen door met het team te bespreken wat de oorzaken en de gevolgen zijn voor de slachtoffers, de daders, de meelopers en de zwijgende middengroep. Besproken kan met elkaar worden of ze zich realiseren welk verdriet zij veroorzaken met hun houding. Vervolgens kan aan het team om suggesties gevraagd worden hoe de situatie verbeterd kan worden voor de gepeste teamgenoot. Zorg voor een veilige omgeving en dot je in het gesprek niet zelf aan uitsluiting doet door de gepeste in een kwetsbare positie te brengen. Spreek het team aan op de cultuur van het hele team. Bij herhaling van pesterijen /ruzies tussen dezelfde kinderen / jongeren zullen sancties richting pester volgen.
Maak een verslag van wat je hebt ondernomen en wie je hebt geinformeerd. Welke afspraken zijn gemaakt?
Stap 4 Bij herhaaldelijke ruzie / pestgedrag neemt de trainer /coach / bestuurder duidelijk stelling en houdt een gesprek met degene die pest / ruzie maakt (en zijn/haar ouders). Maak de pester(s) duidelijk dat dit niet wordt getolereerd op de vereniging. Bespreek de waarden van sportiviteit en sport plezier.

Maak met de pester(s) (en de ouders) afspraken over het gewenste gedrag, en bespreek (leg vast) wat er gebeurt als men zich hier niet aan houdt.

N B1: Jonge kinderen (tot 7/8 jaar) zullen minder in staat zijn om hun eigen verantwoordelijkheid te nemen in de bovenstaande stappen. Het aandeel van de trainer / coach / bestuurder en ouders, zal dan groter zijn.

Begeleiding aan de pester, de gepeste en het team
De trainer /coach / bestuurder biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen. Informeer bij de sportbond of zij programma's sociale veiligheid aanbieden die wellicht preventie kunnen ondersteunen.

1 . Begeleiding van de gepeste
Het is niet per definitie zo dat een gepest persoon kwetsbaarder is dan de anderen, of niet weerbaar. Het kan ook zo zijn dat de groepsdruk maakt dat er een iemand wordt uitgezonderd. Pesten in een team zegt vaak meer over de cultuur en veiligheid van het team en de vereniging dan over de gepeste zelf.

Hulp aan de gepeste kan bestaan uit;
Medeleven tonen (het probleem serieus nemen, luisteren en nagaan hoe en door wie wordt gepest;
Nagaan hoe de pester zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten

(huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken; gepeste persoon in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren; Zoeken en oefenen van een andere reactie, bijvoorbeeld je niet afzonderen;
Nagaan welke oplossing de gepeste persoon zelf wil;
Sterke kanten van de gepeste persoon benadrukken;
Belonen (schouderklopje) als de gepeste persoon zich anders / beter opstelt; Aangeven bij wie de gepeste persoon zich kan melden als het weer gebeurt;
Praten met de ouders van het gepeste kind en de ouders van de pester(sl;
Het gepeste persoon niet over beschermen, bijvoorbeeld het kind naar de training brengen of 'ik zal het de pesters weleens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

2. Begeleiding van de pester

Uit onderzoek blijkt dat pesters fysiek en verbaal vaak sterker zijn dan hun slachtoffers. Ze zien hun slachtoffers als waardeloos, zijn agressief, hebben een gebrek aan zelfbeheersing en een positieve houding ten aanzien van geweld. Verder blijkt dat pesters vaak impopulair zijn bij andere (hoewel dat soms niet zo lijkt). Ze gebruiken verschillen (andere kleur haar, andere kleding, beter of slechter presteren) als excuus om anderen het leven zuur te maken. Eigenlijk zoeken ze zondebokken waarop zij hun frustraties af kunnen reageren of om zichzelf beter te voelen dan de ander. Ze hebben doorgaans geen idee van wat ze aanrichten en hebben daardoor weinig schuldgevoelens. Het pesten zaldan ook niet vanzelf ophouden.

De hulp aan de pester kan bestaan uit de volgende punten:
Praten: zoeken naar de reden van het ruzie maken / pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen, zelf gepest zijn, bang zijn om zelf mikpunt te worden als niet een ander de zondebok is, zich groot voor willen doen ten opzichte van anderen); Laten in zien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste;
Excuses aan laten bieden;
In laten zien welke sterke (leuke kanten de gepeste heeft;
Pesten is verboden in en om de sportclub: we houden ons aan deze regels en we zijn inclusief. ledereen mag mee doen..;
Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, bijvoorbeeld de 'stop, eerst, nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren; Geef aan naar wie de pester toe kan gaan als hij het even net meer weet;
Contact tussen ouders en trainer /coach / bestuur blijf elkaar informeren en overleggen.

Afspraken met de pester:
Overleggen met het kind welke vaardigheden eigen moeten worden gemaakt; afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen.
De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week (voor een periodel)in een kort gesprek aan de orde;
Het kind/de jongere helpen zich aan regels en afspraken te houden;
Als het pesten blijft voortduren, kan externe hulp worden ingeschakeld: sociale vaardigheidstraining, eerstelijns psychotogenpraktijk.
De ouders van de pester blijven betrokken in de oplossing.

3. Het team betrekken bij de oplossingen van het pestprobleem:
Bespreek met het team water voor zorgt dat dit gedrag kan bestaan. Wat zijn de sportieve waarden van onze vereniging en hoe kunnen we die gezamenlijk uitdragen.

Met de teamleden praten over pesten en over hun rol daarbij;
Met de teamleden overleggen over mogelijke oplossingen en over wat ze zelf kunnen bijdragen aan die oplossingen. Dit vastleggen in regels en een plan;
Samen met de teamleden werken aan oplossingen, waarbij ze zelf een actieve rol spelen.

4. Preventie op de vereniging
Pesten en plagen is onderdeel van opgroeien en tegelijkertijd is het niet wenselijk en zien we het als grensoverschrijdend gedrag, zeker als het structuureel langdurig plaatsvindt. Het is aan de vereniging om voor alle leden een sociaal veilige sport omgeving te creëren.